

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM 2026-06-25
Meddelad i Umeå
2025-06-25

Målnummer
M 2323-25

PARTER

Kärande

Länsförsäkringar Västerbotten, 594001-3161
Box 153
901 04 Umeå

Ombud: Försäkringsjurist Emma Haraldsson
LF Västerbotten
Box 153
901 04 Umeå

Ombud: Försäkringsjurist Rebecca Lewis
LF Västerbotten
Box 4038
904 02 Umeå

Svarande

Umeå Vatten och Avfall AB
Box 4038
904 02 Umeå

Ombud: Advokat Björn Hellman och
Biträdande juristen Ingrid Olander
Advokatfirman Åberg & Co AB
Box 16295
103 25 Stockholm

Ombud: Jur.kand. Ulrika Sundin Bonnedahl
c/o Umeå kommunföretag AB
Rådhusplanaden 8
903 28 Umeå

SAKEN

Ansökan om stämning, skadestånd enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2026-06-25

M 2323-25

DOMSLUT

Käromålet ogillas.

Länsförsäkringar Västerbottens yrkande om ersättning för rättegångskostnader
lämnas utan bifall.

BAKGRUND

I samband med nederbörd den 2 november 2020 drabbades ett stort antal fastigheter inom områdena Rödäng och Västerslätt i Umeå kommun av översvämningar. Länsförsäkringar Västerbotten, som försäkrat ett antal av de drabbade fastigheterna, har i anledning av uppkomna skador betalat ut försäkringsersättning till ägarna av dessa fastigheter. Umeå Vatten och Avfall AB är huvudman för den allmänna vattenanläggning inom vars verksamhetsområde berörda fastigheter ligger. Vattenanläggningen är konstruerad på ett sådant sätt att dagvatten leds till Tvärån, som översvämmades den aktuella dagen.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNINGAR

Länsförsäkringar Västerbotten (Länsförsäkringar) har yrkat att Umeå Vatten och Avfall AB, ska förpliktas att till Länsförsäkringar betala ett kapitalbelopp om sammanlagt 12 083 646 kr jämte ränta därå enligt 4 § och 6 § räntelagen (1975:635) från dagen av delgivning av stämningsansökan till dess betalning sker.

Länsförsäkringar har också yrkat ersättning för sina rättegångskostnader med 2 800 kr avseende ansökningsavgift.

Umeå Vatten och Avfall AB (Umeva) har bestritt käromålet i dess helhet men vitsordat ett belopp om 7 151 105 kr som i och för sig skäligt. Umeva har också vitsordat sättet att beräkna ränta.

GRUNDER OCH OMSTÄNDIGHETER

Länsförsäkringar har som grund för talan åberopat att Länsförsäkringar, som försäkringsgivare, betalat ersättning till respektive fastighetsägare i enlighet med ingiven förteckning. Fastigheterna, som är belägna inom Umevas vattenanläggnings verksamhetsområde, har drabbats av skador i samband med

översvämningar i samband med nederbörd den 2 november 2020. Skadorna har uppstått dels på grund av brister i ordnandet av va-anläggningen, dels genom att anläggningens skötsel och underhåll åsidosatts, dels genom att det inte säkerställts att va-anläggningen har behövliga anordningar för att fylla sitt ändamål. Va-anläggningen tillgodoser inte skäligen anspråk på säkerhet enligt 13 § va-lagen. Bristerna har tillsammans, men också var för sig, fått till följd att dag- och spillvatten som varit avsett att ledas bort genom va-anläggningen, trängt in på berörda fastigheter och orsakat översvämningsskador. Vattnet som orsakat skadorna har kommit både ytledes och genom så kallat baktryck i ledningarna. Bolaget har valt att leda vattnet till Tvärån, som därför måste anses ingå i anläggningen. I vart fall ingår utloppen i anläggningen. För så vitt Tvärån inte anses ingå i anläggningen har Umeva haft en skyldighet att ordna en alternativ recipient. Dagvattennätet är inte dimensionerat för att leda bort ett tioårsregn. Umeva har inte skött underhåll av ledningar eller av Tvärån. Umeva har också en skyldighet att tillgodose skäligen anspråk på säkerhet, t. ex. genom att installera bakvattenluckor.

Umeva har som grund för sitt bestridande åberopat att Umeva, även om fastigheterna ostridigt ligger inom Umevas verksamhetsområde, inte står i ett direkt va-förhållande med samtliga angivna fastighetsägare, även om fakturering sker direkt från Umeva.

Merparten av fastighetsägarna inom Rödäng ingår i en samfällighet. Umeva har inget ansvar för ledningarna inom samfällighetens område, då relevant förbindelsepunkt för ansvar enligt LAV är den som förbinder Umevas ledning med samfällighetens. De fastigheter inom Rödäng som Umeva har ett direkt va-förhållande med är fastigheterna Cellon 14 och 15, Orgeln 2, Orgeln 3 och Orgeln 4. Umeva ansvarar inte för ledningarna på sistnämnda fastighetsägars sidan av respektive förbindelsepunkt.

För fastigheterna på Västerslätt gäller att förbindelsepunkten som reglerar

ägandet mellan Umeva och respektive fastighetsägare befinner sig en halv meter utanför fastighetsgränsen. Umeva ansvarar inte för ledningarna på fastighetsägarens sida av respektive förbindelsepunkt.

Umeva har också åberopat att översvämningarna berott på en force majeure-situation till följd av de ovanligt långvariga och stora regn, vilket medfört att vatten ackumulerats i Tvärån, och inom dess avrinningsområde som helhet från och med september 2020 och till och med strax efter det andra översvämningstillfället i november 2020. Va-huvudmannen ansvarar aldrig för översvämningsskada i en force majeure-situation.

Vidare är det dagvattennät för vilket Umeva ansvarar dimensionerat för ett tioårsregn och underhålls. Dagvattennätet uppfyller således gällande krav enligt P110 och därmed uppfylls skäligen krav på säkerhet. Därmed uppfyller Umeva de krav som följer av lagen om allmänna vattentjänster.

För Rödäng saknas adekvat kausalitet mellan påstådda brister i ledningsnätet och de i målet gällandegjorda skadorna, eftersom vatten inträngt ytledes och inte genom Umevas ledningssystem. Detsamma gäller för de på Timotejvägen belägna fastigheterna på Västerslätt, som förorsakades översvämningar genom från Tvärån ytledes rinnande vatten.

För övriga delar av Västerslätt saknas adekvat kausalitet mellan påstådda brister i ledningsnätet och de i målet gällandegjorda skadorna, eftersom dagvattensystemet begränsades av Tväråns höga nivåer och skadorna orsakades därför av inträngande ytvatten och av att det kommit in dagvatten i spillvattenledningarna via t.ex. (otäta) otätheter och hålen i brunnslöck och en källarnedfart.

Umeva har bestritt att Tvärån skulle vara en del av den allmänna va-anläggningen, varför Umeva inte har något underhållsansvar för ån, varken enligt vattentjänstlagen eller på annan grund. Umeva har vidare bestritt att den

har ett stipulerat ändamål eller att den har anordnats för va-ändamål, kan anses ingå som en integrerad del i Umevas ledningsnät, att Umeva haft skyldighet att leda vattnet till annan recipient och att Umeva har en skyldighet att utföra underhållsarbeten i Tvärån. Umeva saknar också möjlighet att utföra arbeten i Tvärån då relevant mark- och vattenområde tillhör Umeå kommun.

Umeva kan inte vitsorda att dagvattenutlopp på den sträcka längs Tvärån som berörts av översvämningarna var igenslammade vid tiden för översvämningarna.

Även om skadeståndsskyldighet skulle anses föreligga har inte Länsförsäkringar förmått visa att skadorna inte uppkommit på grund av annat inträngande vatten och således annan konkurrerande skadeorsak.

Länsförsäkringar har till utvecklande av talan anfört i huvudsak följande. Vattennivån i Tvärån har överstigit gatunivåerna i Rödängsområdet, varför vatten bakvägen tryckt upp genom dagvattensystemet och upp genom gatubrunnar. Umeva borde ha installerat bakvattenluckor eller liknande för att förhindra detta. Dagvattensystemet inom området förmår inte heller avbörda ett dimensionerande regn, vilket lett till att regnvatten blivit stående i området och trängt in på fastigheterna.

Vad i stället gäller Västerslättområdet har berörda fastigheter drabbats av översvämningar till följd av baktryck från ett separat spillvattensystem.

Tvärån är ett biflöde till Umeälven och rinner förbi bland annat stadsdelarna Rödäng och Västerslätt. Den mynnar i Umeälven vid Lundåkern.

Bostadsområdet *Västerslätt* började byggas 1955 och består av villor med källare. Området avgränsas i sydväst mot Tvärån. Dagvattensystemet leder ut i Tvärån. Fastigheter i området har redan kort tid efter att villaområdet uppfördes

drabbats av källaröversvämningar till följd av höga flöden i Tvärån. Höga flöden var återkommande, främst till följd av vårflod eller långvariga höstregn. För Västerslätt finns ett så kallat duplikat va-system, med separata ledningar och recipienter för dag- respektive spillvatten. Den 2 november 2020 trycktes spillvatten tillbaka upp genom de avloppsbrunnar och toalettstolar som var lägst belägna i bostäderna. Spillvattenledningarna överbelastades genom att dagvatten och eventuellt också vatten från Tvärån tillfördes spillvattenledningarna. En separat spillvattenledning ska inte kunna tillföras regnvatten annat än i försumbar mängd. Situationen kan inte heller bedömas som extrem eller force majeure då problemet med hög vattenföring i Tvärån varit återkommande under lång tid.

Stora delar av bostadsområdet *Rödäng* uppfördes under 1970-talet. Före exploateringen bestod området av låglänt och plan uppodlad ängsmark. I samband med att Umeå kommun började utreda möjligheterna att bygga bostäder i området beaktades de problem Tväråns höga vattenflöden medfört i området Västerslätt. En av de lösningar som föreslogs var att bygga enbart källarlösa hus, en annan att avleda högvattenföringar genom en bergtunnel till Umeälven. I avvaktan på anläggning av bergtunnel ansökte Umeå kommun om och beviljades tillstånd till omgrävning av en sträcka om 1 500 meter av Tvärån, för att öka dess avbördningskapacitet. Någon bergtunnel kom aldrig till stånd och dagvattennätet också för Rödäng har sina utlopp i Tvärån. Skadorna den 2 november 2020 uppstod genom att dagvatten runnit längs markytan och blivit stående mot bostadshus och komplementbyggnader på grund av att vattenståndet i Tvärån denna dag var högre än ledningarnas utlopp. Vattennivåmätare i Tvärån saknades den aktuella dagen, varför det är oklart hur högt vattenståndet var. Det översteg emellertid klart dagvattenledningarnas utlopp. Länsförsäkringar gör gällande att ledningsnätet för Rödäng, eller för den delen Västerslätt, inte har kapacitet att avleda ett 10-årsregn.

Nederbörden den aktuella dagen uppgick till 30,1 mm regn vid SMHI:s mätstation Umeå-Röbäcksdalen och till 43 mm regn vid Vakins mätstation Rödäng. Nederbörden har storleksmässigt klassificerats som ett 6-årsregn.

Dagvattenledningar måste säkras för att vatten från omgivande vattendrag inte ska kunna strömma in baklänges i dagvattenledningarna vid hög nivå i vattendraget. Så har inte skett.

Genom att Umeva valt att använda Tvärån som recipient utgör ån i allt väsentligt en del av ordnandet av dagvattenledning. Umeva har efter de nu aktuella översvämningarna vidtagit åtgärder i syfte att sänka vattennivån i Tvärån. Dessa åtgärder kunde ha vidtagits redan före den 2 november 2020. Det dagvatten som letts till Tvärån har också bidragit till översvämningen.

Umeva måste också anses ha ett underhållsansvar för att se till att slambildning i recipienten inte leder till att ledningar inte kan avbörda vattnet till recipienten eller för att leda vattnet till en annan recipient.

Vad avser Umevas invändning om att man saknar ett ”direkt va-förhållande” med ett antal fastigheter har Länsförsäkringar anfört att samtliga fastighetsägare faktureras separat av Vakin för Umevas räkning avseende anläggnings- och bruksavgifter för vatten, spill- och dagvatten i enlighet med VA-taxan för Umeå kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning. Det föreligger inte heller något avtal mellan den samfällighet fastigheterna ingår i och Umeva. Länsförsäkringar har inte heller gjort gällande att översvämningarna föranletts av brister inom den del av ledningsnätet som respektive fastighetsägare ansvarar för, utan att det allmänna ledningsnätet, fram till förbindelsepunkten, inte motsvarar de krav som ställs.

Tvärån är att bedöma som en öppen dagvattenavledare. Det har också framhållits av dåvarande gatukontoret 1970. Ån rinner mellan Rödäng och Västerslätt genom vad som i huvudsak anges vara allmän platsmark, som ägs

av Umeå kommun, som också har ett rättsligt bestämmande inflytande över VA-anläggningen.

Länsförsäkringar har, vid bestämmande av skadeersättning till berörda fastighetsägare, gjort skäliga avdrag för ålder och tidigare skador på den egendom som skadats efter en individuell bedömning av den skadade egendomen. Byggnadsdelar i privatägda småhus åldras inte på samma sätt som lösöre eller ytskikt i hyreshus, och när t. ex. ett välskött äldre parkettgolv ersätts av ett nytt innebär detta inte någon standardhöjning för fastighetsägaren utan snarare en försämring. I förhållande till försäkringstagarna har Länsförsäkringar tillämpat gällande försäkringsvillkor, innefattande bland annat en maxgräns för åldersavdrag. Länsförsäkringar har, vid beräkning av regresskraven, tagit hänsyn till detta, varför yrkade belopp understiger utbetalade belopp. Länsförsäkringar såg till att hålla kostnaderna nere, bland annat genom att entreprenörer etablerade gemensamma verksamhetsställen inom området.

Umeva har till utvecklande av talan anfört i huvudsak följande.

Umeva är va-huvudman för de i målet aktuella fastigheterna men har inte ett direkt va-förhållande till samtliga. Fastigheterna ingår i verksamhetsområdet för dricks- spill- och dagvatten. Det är vidare korrekt att Rödäng är ett bostadsområde som byggdes på 1970-talet, att de hus som byggts i området inte har källare och att bostadsområdet i området Västerslätt är äldre och bebyggt med hus som har källare. I Västerslätt finns också ett industriområde. Det är också korrekt att dagvattenledningarna för båda områdena mynnar ut i Tvärån.

De översvämningar som ostridigt inträffade hösten 2020 berodde på höga flöden i Tvärån och samtidigt kraftiga regn över de urbana områdena. Nivåerna i Tvärån var under oktober och november 2020 så pass höga att vattnet bräddade över åns kanter och bredde ut sig över stora områden,

däribland Rödäng och Västerslätt. De höga flödena berodde på ovanligt långvariga regn, vilket ledde till att vatten ackumulerades i Tvärån från och med september till och med strax efter det andra översvämningstillfället. Under perioden uppgick mängden regn till 300 mm, vilken ska jämföras med årsnederbörden om ca 600 mm. Redan vid intensivt regn den 10 oktober uppstod översvämning inom Rödängsområdet då en tilltagande vattenmättnad i Tväråns avrinningsområde medfört en stor avrinning direkt till Tvärån. Vid detta tillfälle uppstod inga skador. Vid översvämningstillfället var markerna kring Tvärån, liksom stora delar av övriga Umeå, helt vattenmättade vilket fick till följd att mer eller mindre all nederbörd avrann till Tvärån vid nederbördstoppen den 2 november, då den vattenmättade marken i stort sett fungerade som en hårdgjord yta.

Marknivåerna för berörda fastigheter på Rödäng och för flera berörda fastigheter på Västerslätt understeg vattennivåerna i Tvärån den 2 november 2020. Oavsett dimensionering och utformning kunde dagvattensystemet därför inte avbörda vatten till Tvärån. Dagvattennätets kapacitet begränsades alltså av Tväråns extrema nivåer. Flödena var så extrema att situationen utgjorde force majeure. Dagvattennätet uppfyllde emellertid gällande dimensioneringskrav.

Vad avser *Rödäng* kan konstateras att vattnet från Tvärån enbart nådde Rödäng via markytan. Det är ostridigt att skadorna uppstått på detta sätt.

Umeva konstaterar inledningsvis att de nu gällande kraven angående bakströmningsskydd inte är tillämpliga då det aktuella dagvattennätet varken byggts om eller förnyats efter 2016 när reglerna trädde i kraft. Nätet klarar dessutom att, vid normala flöden i Tvärån, avleda tioårsregn. Även för det fall att det funnits bakströmningsskydd eller liknande skydd på varje dagvattenutlopp till Tvärån hade detta helt saknat betydelse och funktion för att motverka den uppkomna översvämningen eftersom gator och dess brunnar låg under vattennivån från den översvämmade Tvärån.

Vad avser Västerslätt framgår att de drabbade fastigheterna på Timotejvägen skadades genom ytledes rinnande vatten. I de flesta fall har fastigheter på Västerslätt fått källaröversvämningar från spillvattennätet, som indirekt orsakats av att Tvärån svämmat över och in på gator i bostadsområdet där det trängt in i spillvattenledningar via otätheter, hål i brunnslöck och en källarnedfart, där vatten trängde in i en källare och vidare till spillvattennätet. Brunnslöck till spillvattenbrunnar ska, enligt gällande anvisningar, inte vara helt täta. Brunnarna placeras i gatorna på ett sådant sätt att vatten inte ska bli stående mot brunnslöcken. När vattnet stod så högt att det täckte även spillvattenbrunnarnas löck trängde vattnet ner i spillvattenledningarna. Det vatten som trängde in överbelastade spillvattennätet.

Länsförsäkringar har inte visat att utbetalad ersättning är skälig. Det finns inga underlag som visar kostnaden i varje enskilt fall. De stickprovsberäkningar med Meps-kalkyl Umeva låtit göra visar lägre förväntad kostnad än den Länsförsäkringar betalat ut.

BEVISNING

Länsförsäkringar har åberopat följande bevisning.

Skriftlig: Fakturor från Vakín/Umeva till fastighetsägaren av Pianot 75 och Fagotten 16, Lantmäteri-protokoll den 19 december 2025, utlåtande från kommunstyrelsen den 20 juni 1979, gatukontorets yttrande den 24 november 1972, Dagvattenprogram Umeå kommun, multikriterieanalys (WSP), Publikation P 110, 2016 (Svenskt Vatten), Modellering Skyfallsvägar, Umeå kommun, (WSP), Vattendomstolen vid Umebygdens tingsrätts dom den 7 november 1973, händelserapport från Umeåregionens brandförsvär den 10 oktober 2020, Vakín Kombinerad dagvattenmodell för områdena Rödäng och Västerslätt (WS) 14 november 2023), Tvärån åtgärdsförslag för att minska översvämningensrisken, (WSP 2022-02-16) samt bilaga 2 PM del 1 Tvärån nulägesbild, WSPs yttrande den 16 december 2022, Översvämningar i

anslutning till Tvärån hösten 2020 (Vakin), detaljplan för fastigheten Gitarren 1 m.fl. inom Västerslätt / Rödäng, vilken vann laga kraft den 28 mars 2024 samt bilaga Tyréns rapport Utökning av dagvatten- och tomtutredning, samt samtliga ingivna kostnadsunderlag.

Länsförsäkringar har vidare åberopat **syn** på utklipp från webb- och facebooksidor, filmklipp som visas i samband med vittnesförhör med Jens Wallström och fotografi som visas upp i samband med förhör med Joacim Hafstad.

Muntlig: vittnesförhör med partssakkunniga Hans Hammarlund och Rasmus Pierong samt med Joacim Hafstad, Therese Holmström, Jens Wallström, Ulf Ödling och Urban Hedman.

Umeva har åberopat följande bevisning.

Skriftlig: Översvämningarna på Rödäng och Västerslätt (WSP), PM Uppfyllande av funktionskrav inom Rödäng och Västerslätt (WSP), artiklar från Västerbottenskuriren 10 oktober och 3 november 2020, Tväråns utbredning Rödäng 2 november, Tväråns utbredning Västerslätt, PM beskrivning av granskningsmetod (Crawford), WSP kombinerad dagvattenmodell för områdena Rödäng och Västerslätt, Översvämningar i anslutning till Tvärån hösten 2020 (Vakin), Nederbördsstatistik SMHI, Granskning av krav avseende fastigheter på Rödäng respektive Västerslätt (Crawford), skrivelse från Gatukontoret, Umeå kommun den 5 juni 1975 och anläggningsbeslut avseende gemensamhetsanläggning Rödäng.

Syn på kartbilder över instängda och översvämmade områden samt fotografier m.m. från skadedagen.

Muntlig: Vittnesförhör med Markus Jonsson samt med partssakkunniga Pär Nyström och Linda Hörnsten.

MÅLETS HANDLÄGGNING

Målet har avgjorts efter huvudförhandling.

UTREDNING

Hans Hammarlund och Rasmus Pierong har bekräftat de uppgifter som framgår av deras yttranden i målet. Joacim Hafstad och Jens Wallström har redogjort för sina iakttagelser i samband med händelserna den 2 november och för sitt avtalsförhållande till Umeva/Vakin. Therese Holmström har redogjort för samfällighetsföreningens ansvar och för att föreningen inte står i något avtalsförhållande med Umeva/Vakin. Ulf Ödling och Urban Hedman har redogjort för sin erfarenhet som skadereglerare och hur de typiskt sett gjort sina bedömningar och vidtagit åtgärder för att begränsa kostnaderna i den nu aktuella ärendena.

Markus Jonsson, Pär Nyström och Linda Hörnsten har bekräftat de uppgifter de lämnat i ingivna yttranden.

DOMSKÄL

Det är ostridigt att skadorna inom Rödäng uppstått på grund av att vatten nått de aktuella byggnaderna och kunnat tränga in i dessa utifrån, medan skadorna inom Västerslätt uppstått genom att spillvatten trängt upp genom avlopp i de berörda husen.

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att Länsförsäkringar, vid regresstalan, har samma rätt i förhållande till Umeva som de enskilda fastighetsägarna. Samtliga i målet aktuella fastigheter är belägna inom det område för vilket Umeva är va-huvudman. Den omständigheten att delar av

dagvattennätet på Rödäng tillhör och sköts av den samfällighet i vilken flertalet av fastigheterna ingår påverkar inte Umevas ansvar i förhållande till fastighetsägarna så vitt avser skador som kan ha uppkommit på grund av brister i Umevas anläggning.

En grundläggande förutsättning för att Umeva ska åläggas skadeståndsansvar är att uppkomna skador beror på brister i Umevas anläggning. Om en anläggning i och för sig är bristfällig, men uppkomna skador är hänförliga till en annan orsak, föreligger inte adekvat kausalitet och va-huvudmannen går fri från ansvar. Den skadelidande (i detta fall Länsförsäkringar) har att göra klart mer sannolikt att skadan uppstått på grund av va-anläggningen. Va-huvudmannen kan då exculpera sig genom att visa att anläggningen inte är bristfällig.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att det, genom den utredning som lagts fram av Umeva, är visat att det under hösten 2020 fallit mycket stora mängder regn och att detta lett till ett ovanligt högt vattenstånd i Tvärån. Även om det regn som föll under den 2 november inte var ett tioårsregn innebar det redan höga vattenståndet i Tvärån att dagvattennätet blev överbelastat. Vatten trängde upp genom dagvattenbrunnar i gatorna och det dagvatten som genererades inom området kunde inte rinna ut i Tvärån. Det framgår också att Tvärån svämmade över och att vattnet fortsatte stiga även efter att regnet upphört.

Länsförsäkringar har gjort gällande att Tvärån ska anses utgöra en del av Umevas anläggning. Mark- och miljödomstolen delar inte den bedömningen, utan konstaterar att Tvärån utgör en recipient. Umevas utlopp i ån utgör däremot en del av va-anläggningen och en va-huvudman har en skyldighet att välja en recipient som kan ta emot huvudmannens dagvatten.

Redan av de uppgifter Umeva lämnat framgår att Tväråns vattenstånd redan under oktober var ovanligt högt, att stora mängder regn hade fallit och att mer regn kunde väntas. Med hänsyn till att dagvattenanläggningen redan under oktober haft problem med avbördning till följd av ökande vattenmättnad i avrinningsområdet har det funnits skäl att räkna med en risk för ytterligare och värre problem. Händelserna den 2 november kan därför inte anses oväntade. Domstolen konstaterar också att det hade funnits såväl direkta åtgärder att vidta, som t.ex. invallning av Tvärån i kombination av pumpning såväl som mer långsiktiga åtgärder vad gäller i Tväråns avbördningsförmåga som t.ex borttagande av broar. Åtgärderna vidtogs vid senare tillfällen. Domstolen bedömer därför inte att händelsen utgjort force majeure, oaktat att *Umeva* saknat rättsliga möjligheter att utföra åtgärder i Tvärån eller genom invallning eller borttagande av broar.

Domstolen går därför vidare och prövar huruvida Umeva visat att anläggningen motsvarar de krav som skäligen kan ställas. Det framgår av de utredningar Umeva presenterat att anläggningen dimensionerats i enlighet med relevanta anvisningar. Att så har skett är inte tillräckligt för att undgå ansvar. Domstolen har också att göra en bedömning i det enskilda fallet. I detta mål kan konstateras att såväl Rödäng som Västerslätt är lågt belägna i förhållande till dagvattenrecipienten, varför det finns skäl att ställa högre krav på anläggningen. Med hänsyn till att områdena varit bebyggda sedan femtio år eller mer och det inte ens påståtts att skador uppkommit tidigare får anläggningen emellertid anses uppfylla de krav som kan ställas enligt 10 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Även om utloppen, efter översvämningen, varit påverkade av sediment, finns inget som talar för att underhållet varit eftersatt.

Slutsatsen blir därmed att Umeva inte åsidosatt sina skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster på ett sådant sätt att de kan göras ansvariga för de skador som uppstått. Länsförsäkringars talan ska ogillas.

Rättegångskostnader

Länsförsäkringars talan ogillas. Länsförsäkringar har därför inte rätt till ersättning för sina rättegångskostnader.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, SE BILAGA (MMD 01)

Sista dag för överklagande är den 16 juli 2026.

I avgörandet har deltagit chefsrådmannen Marit Åkerblom, ordförande, tekniska rådet Lena af Geijerstam Unger och de särskilda ledamöterna Maria Hellblom och Ola Skarin.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.